

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТІ.

(Український і польсько-жидівський досвід.)
(Степан Н. Рафеса в "Жидівській")

(Повніше подано теми г. Н. Рафеса, колишнього "бульвару" і демократа, котрий готовий був "бити" ся до останньої краплі крові за польську Україну проти більшовиків. Київська гетьманська армія, петлюрівські погроми і теперішній живий радянський позитивний досвід переміг його в послідовному комуніста.)

В тезах тов. Леніна велика прогалина: не узглядиено досвіду, не передбачується взаємини між нацією-більшістю і меншістю, котрі живуть на тій же самій території, взаємини, котрі змагає за урегулювати збудована австрійською школою Реннера й Отто Бавера система національно-культурної автономії, прийнята "Бундом" і всіма взагалі жидівськими національними партіями ізза екстериторіального характеру жидівської нації, котра скрізь творить меншість.

В наших тезах ми змагаємося узглядити досвід історичної національно-національної автономії в "українській народній республіці", а також дати начерк системи взаємини в Польщі (польсько-жидівські відносини) при переході там совітської влади і на шляху до цієї перемоги.

В червні 1917 року в Києві заключено угоду між українською Центральною Радою з одного боку і делегатами тимчасового правління (Петрелі, Керенським і Терещенком) та місцевую неукраїнською "революційною демократією" (совіт робітничих і воєнних депутатів, комітет громадянських організацій, жидівські, російські й польські соціалістичні й демократичні групи) з другого боку відносно утворення на Україні крайового органу влади, першого кроку до здійснення автономії. Умовою передачі крайової влади українській Центральній Раді і її генеральному секретаріатові було доповнення її складу представниками неукраїнських (національних і загальних) організацій.

До складу пленума Центральної Ради, її виконавчого комітету (Малої Ради) і генерального секретаріату введено 30 проц. неукраїнців: загальні організації: совіти, комітет громадянських організацій, партії меншевиків, большевиків (майже не приймали участі, входили короткі часи в пленум Ради), с.-р., жидівські партії: "Бунд", об'єднані, полейціон, демократична група і буржуазні сіоністи; польські групи: П. П. С. (обидві фракції) і демократичний центр. В генеральному секретаріаті отримали представництво тільки меншевики, сов.-рев. і "Бунд". Жидівські "об'єднані", російські-нар. соц. і польський демократичний центр отримали посади віцесекретарів жидівських, великоросійських і польських національних справ.

В генеральній секретаріаті встановлено генерального секретаря міжнаціональних справ, що мало на увазі і внутрішні і зовнішні взаємини. При нім три віцесекретарі для трьох основних груп національних меншеостей: великоросійської (представники Росіяні нік не могли примирити ся з роллю меншеостей, але в сім Українців / підтримували і Жиди і Поляки), польської й жидівської. Сю уставову в серпні ствердило тимчасове правління в інструкції генеральному секретаріатові, в котрій коаліційне "революційне" правління обтягло обидну Керенським в Києві автономію.

В опублікованім 7. (20) листопада-1917 третім універсалі укр. Центральної Ради, котрим негайно після жовтвеної революції в Росії і на Україні по повалено останній власті тимчасового правління проголошувало ся "українську народну республіку", — в сім універсалі національним меншіностям обіцяно переведене національно-

персональної автономії. Від сього часу віцесекретарі стають повноправними секретарями і входять у склад секретаріату. При них утворюються національні ради на основі представництва національних партій, котрі входять у Раду. 2-го грудня проголошується закон про вибори до жидівських громад на основі загального виборчого права. Вибори закінчують ся в лютім 1918 р. Вже по проголошенню 4-го універсалу про "самостійність" України, Центрально Рада приймає закон про національно-персональну автономію, на основі котрого скликало ся установчі збори для кожної з трьох основних національних меншеостей по загальному виборчому праву для встановлення з затвердження всеукраїнських Установчих Зборів сфери компетенції автономії.

Гетьманщина, повставши з перевороту, виконаного Німцями 28. цвітня 1918 року, анулювала закон про національну автономію. Однак скликано Всеукраїнські Національні Збори на основі не-прямих виборів. Збори ці відбули ся в надодісті 1918 року в Києві, як раз напередодні повстання, проголошеного українською Директорією проти гетьманщини.

ТЕЗИ:

1. Виводи з українського досвіду національних національних

1. Перехід влади від великої буржуазії до рук дрібно-буржуазних груп, будуючих республікансько-демократичну державу, не тільки не зменшує, а навпаки, дуже заострює внутрішній націоналізм в державі з мішаним населенням. Республіканська "демократія" швидко перескакує на національну виключність й легко усвоє, переймає і з захопленням повторє досвід найстаршого учителя національного поневолення — царизму — що до нацькованія мас населення на іншу націю і що до організації силами правління апарату масових погромів для боротьби проти большевицької небезпеки.

(Ріст антисемітизму в українських "демократичних" кругах наприкінці 1917 і з початку 1918 років. Жорстокі погроми в кінці 1919 і з першої половини 1920 років проти жидівського населення, організовані відповідальними органами Директорії "української народної республіки"). (Погромний рух в "польській демократичній республіці", як при панованні П. П. С., так і при мішаним режимі Підсудського-Скульського.)

2. Ніякі "демократичні" форми оборони прав національних меншеостей, в тім числі й персонально-національної автономії при республікансько-демократичному режимі, при панованню демократичних груп, не можуть забезпечити культурних інтересів національних меншеостей і гарантувати їм справжню рівноправність і однаковий вплив на ведене державних справ.

Відмежовуючи нації-меншеости невеличкий круг так званих внутрішніх питань для її ніби суверенного розвязання, пануючі партії більшости (в давнім випадку українські націонал-соціалісти), при розвязанню всіх загально-політичних питань зовсім ігнорують сі меншеости і кермуть ся гольними інтересами представлених ними національно-класових груп. Вони провадять насильну націоналізацію (українізацію) всіх областей життєвої діяльності. Національне розмежованне веде до ще більшого заострення національного тертя наслідком організованого взаїмного недовіря. Армію в сім "демократичній" державі з широкогоголосною обороною національних меншеостей будувать ся як армію нації-біль-

шости, перескакує, ся національною виключністю.

3. Національна персональна автономія на основах загального виборчого права, окрім розділення пролетаріату по національним кліткам, веде ще до цілковитого поінечення революційної перспективи і до звязування пролетарських сил. Вона веде до погіршення навіть культурного положення національної меншеости, котре вона покидала ніби обороняти. Се дієть ся тому, що внутрі кожної національної меншеости система загального виборчого права покоре національно відмежованого пролетаріату масі національного міщанства, котре — як загальне правило — мусить бути ще реакційніше, ніж міщанство і селянство національної більшости. Національна більшість в східних землеробських країнах складаєть ся з селян, революціонізованих боротьбою проти поміщиків і феодалізму. Національно-ж меншість складаєть ся переважно з міщан, які швидко перескакують ся монархічними настроями й клерикальним духом.

Персональна автономія на основі загального виборчого права дала в жидівській національній збрано більшість блоквои клерикалів і сіоністів, в польській — блоквои клерикалів і народоців, а в російській населення повела би, мабуть, судячи по виборам в раді міст, до перемоги монархістів або блоквои монархістів і кадетів.

В дійсности-ж справжніх революційних пролетарських елементів на Україні треба шукати в масі пролетаріату національних меншеостей, серед російських і жидівських робітників, котрі відіграли таку велику роль підчас боротьби за встановлення совітської влади.

4. Вимога особливих гарантій прав для національних меншеостей, котра дала взагалі протинні наслідки і при буржуазно-демократичній режимі, втрачає всяке значення і відношено до режиму пролетарської диктатури, яка змагаєть ся до знищення власности й конкуренції, сеі основи всякого національного гнету. Пролетаріат не знає національних привілеїв, національної вороженці і вимків.

Виставлене вимоги особливих гарантій для національної меншеости у відношенню до режиму пролетарської диктатури означало організоване недовіре одной частини пролетаріату до пролетаріату в цілости. Прияте-ж і задоволення такої вимоги пролетарською диктатурою збудовано організовані недовірем до себе самого. Совітський режим протягом більше двох років не знає національної вороженці і тим більше погромів, навіть на Україні, в сім кітлі горожанської війни й національної боротьби, періоди панованя радянської влади являють ся періодами спинення національної боротьби і зниження погромів: диктатура пролетаріату обороняє однаково інтереси мас усіх національних організацій, утворених сім масами, як господарчим і політичним, піднесені активності й самодіяльності в пролетарській масі національної меншеости, перше пониженню буржуазної влади, поширене в масі пролетаріату нації-більшости рошани до мови нації-меншеости і немілосердна боротьба проти аристократичних звичок і погорди до попередно-поневоленої нації.

Але, відмовляючи ся від установа спеціальних гарантій, совітська власть і комуністична партія одночасно не сміють забувати про обовязок пролетаріату у відношенню до перше поневоленої національностей на лише в напрямі скасованя гнету, що досягаєть ся від першої хвилі перемоги пролетаріату, але і в значіно піднесеня культурних мас. Комуністична партія і совітська власть мусять розвинути широку в державнім розмірі культурно-просвітню працю і пропаганду серед національних меншеостей на їх рідній мові, утворюючи для сього всі необхідні установи.

В апараті партії і влади мусять бути спеціальні органи для обслуговування культурних потреб мас пролетаріату національних меншеостей, на рідній мові сих мас, органітсно сполучені з тими прижизними комуністичними групами, котрі виділять з себе маси.

І, нарешті, приймаючи на увагу тривкість національної ідеології в масі пролетаріату перше пригноблених національностей, совітська власть мусить дати змогу сім масам по мірі наблизеня їх до партії — повільного й поступового позбути своїх забобонів, утворюючи відповідно до сього і переходові форми організації.

ПІНКЕРТОВИЦНА В НІМЕЧ-ЧИНІ.

По цілій Європі повстало тепер багато чорносотенних організацій, котрі мають лише одну ціль — боротьбу з большевизмом, але німецька буржуазія здобула на сім полі рекорд.

Протибольшевицькі організації в Німеччині обернули ся тепер в "Пінкертонівське товариство" і під прапором переслідування переступників переслідують організації, контрреволюційних заговорів; фінансують їх великі промислові й банкіри.

Відділі сього товариства на ходять ся у всіх великих містах Німеччини і є вони під проводом офіцерів. Т-во утримувє велике число шпіонів і провокаторів, обовязком котрих є вести списки робітничих провідників, стежити за їх діяльністю, провокувати їх на виступи, щоб сім дати нагоду воєнній зграї встановити диктатуру генералів.

ПІНКЕРТОНІВЦІ ВЕДУТЬ ПЛАНОВУ РОБОТУ ДЛЯ ВІДБУДОВАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОНАРХІЇ.

Вони підтримують найтіснішу звязь з баварською королівською партією і є в постійних зносинах з контрреволюційними провідниками-добровольцями, котрі відіграли велику роль в капітській провокаційній діяльності 13. мая, звідки йшли всі нитки заговору.

"Фрайгайт" з приводу сего пише: "Із всіх переступників, авантюриків, монархістів і політичних шпайрів зорганізовано "Пінкертонівське товариство", місце осідку котрого є на Орєнбургській вулиці, в домі під ч. 67, і знає воно там під назвою "Бюро товариства німецьких хазяїв". В дійсности-ж треба читати "Бюро товариства російських монархістів юнкрів".

Підчас капітських проваційних заворушень, — пише далше газета, — відсидалося туди всі інформаційні телефони сідуючого змісту: "Зносини з Гамбургом перервані в наслідок страйків. Генеральний страйк не відбув ся.

Рішено уружити робітників. Показуєть ся, що правління Капа не втримать ся. Командант гарнізону буде прийматим на службу тільки ті особи, котрі є сторонниками монархії".

Динне те, що наведені више телеграми були доручені на місце призначеня, не вважаючи на брак точної адреси.

З сего виходить, що при обидній кореспонденції поштово-телеграфічна компанія має близькі зносини з ними (з "Пінкертонівцями") і про се відомо правління.

В Бременському національному збрано виникли з приводу сего острі суперечки і вияснило ся, що се товариство складаєть ся з 40 нанятих і 5.000 членів, між котрими є кілька соток офіцерів.

Предсідатель лівих соціалістів Бланко заявив, що шпіонство в ебертській республіці багато більше поширене, ніж за часів правління Вільгельма Гогенцолерна. Він пропонує передати діяльність таяного "Пінкертонівського товариства" сенатові. Се пропонує, при піддержці декотрих правих соціалістів, зістало відкинене.

І се все творить ся в краю угодівців, котрі все еще твердять, що вони демократи і оборонці працюючої класи.

ДАЛЬШІ КОМЕНТАРІ БУДУТЬ ЗЛИШНІ.

ПІНКЕРТОНІВЦІ В ГАЛИЧИНІ.

Відділі сього товариства на ходять ся у всіх великих містах Німеччини і є вони під проводом офіцерів. Т-во утримувє велике число шпіонів і провокаторів, обовязком котрих є вести списки робітничих провідників, стежити за їх діяльністю, провокувати їх на виступи, щоб сім дати нагоду воєнній зграї встановити диктатуру генералів.

Вони підтримують найтіснішу звязь з баварською королівською партією і є в постійних зносинах з контрреволюційними провідниками-добровольцями, котрі відіграли велику роль в капітській провокаційній діяльності 13. мая, звідки йшли всі нитки заговору.

"Фрайгайт" з приводу сего пише: "Із всіх переступників, авантюриків, монархістів і політичних шпайрів зорганізовано "Пінкертонівське товариство", місце осідку котрого є на Орєнбургській вулиці, в домі під ч. 67, і знає воно там під назвою "Бюро товариства німецьких хазяїв". В дійсности-ж треба читати "Бюро товариства російських монархістів юнкрів".

ПІДЧАС КАПІТСЬКИХ ПРОВАЦІЙНИХ ЗАВОРУШЕНЬ, — ПИШЕ ДАЛЬШЕ ГАЗЕТА, — ВІДСИДАЛОСЯ ТУДИ ВСІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕЛЕФОНИ СІДУЮЧОГО ЗМІСТУ:

"Зносини з Гамбургом перервані в наслідок страйків. Генеральний страйк не відбув ся.

Рішено уружити робітників. Показуєть ся, що правління Капа не втримать ся. Командант гарнізону буде прийматим на службу тільки ті особи, котрі є сторонниками монархії".

Динне те, що наведені више телеграми були доручені на місце призначеня, не вважаючи на брак точної адреси.

З сего виходить, що при обидній кореспонденції поштово-телеграфічна компанія має близькі зносини з ними (з "Пінкертонівцями") і про се відомо правління.

В Бременському національному збрано виникли з приводу сего острі суперечки і вияснило ся, що се товариство складаєть ся з 40 нанятих і 5.000 членів, між котрими є кілька соток офіцерів.

Предсідатель лівих соціалістів Бланко заявив, що шпіонство в ебертській республіці багато більше поширене, ніж за часів правління Вільгельма Гогенцолерна. Він пропонує передати діяльність таяного "Пінкертонівського товариства" сенатові. Се пропонує, при піддержці декотрих правих соціалістів, зістало відкинене.

І се все творить ся в краю угодівців, котрі все еще твердять, що вони демократи і оборонці працюючої класи.

ДАЛЬШІ КОМЕНТАРІ БУДУТЬ ЗЛИШНІ.
Петербургський. ("Правда")

РІЖНІ ВІСТІ.

Примусова "даннина" в Польщі.

Польська рада оборони держави видала розпорядок, який накладає на населення од норадзову даннину на цілі війська в натурі. Цивільне населення має доставити 300.000 пар вовняних штанів, 300.000 пар чобіт, 600.000 комплектів біля і 300.000 вовняних коців або колдер. Се мають зібрати громадські уряди протягом 20 днів по оголошенню сего розпорядку. Можна навіть переконати реквізіції не тільки по складах і магазинах, але й у приватних домах. Реквізувати будуть комісії, а в протязі 7 днів по одержанню квітня можна буде ввести спротив проти реквізіції.

В Галичині реквізіціями кермує Тимчасовий Виділ Краєвий.

Супроти того, що жовніврів Жидів масово висилаєть ся до концентраційного табору в Яблонній, жидівська молодіж, згрупована в Союзі польської соціалістичної молодіж, внесла протест проти вибириків чорної реакції. ("Rob.")

Як рабують петлюрівські "офіцери"?

Львівська "Gazeta Codzienna" доносить про таку аферу: Кілька одиниць в мундурі петлюрівських офіцерів від довшого часу заминали ся ріжного рода обманствами. Улюблений їх спосіб був такий: Казали приволити собі Жидів для продажі совітських карбованців. Коли Жид приходив в цілі викликана в Палестині і Сирії большевицького руху, в звязку з акцією большевиків в Персії і Малай Азії.

Ніщать воєнні матеріали.

Робітники німецької фабрики Пінч в Фрстенвалде знищили 28 апаратів до кидання торпед і 4 гідропланів, які мали бути видані коаліції, не хочаючи допустити, щоб сього матеріалу ужито проти Росії.

Неутральність Болгарії.

Болгарський уряд оголосив неутральність у війні між Совітами і Польщею.

В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Культурна праця.

В совітській Росії проголошено обовязкову технічну науку для всіх робітників. Науку відбавитиметь ся по фабриках і в окремих викладових залах. Робочий день в час науки скорочено учням до шість годин. Робітники низше 18 років вчать ся 4 години денно, а їхній робочий день виносить 4 години. Уччі, розумієть ся дістають свої платні, але під умовою, що пильно прикладають ся до науки.

Хліб даром.

З Москви доносять: Союз консументів пропонує раді народних представників завести безплатну роздачу хліба цілому населенню, так як се доповеди до вязниці. Арештований сказав явно, що не буде бити ся, коли йому не дали землі, впрочім хай буть ся буржуї, він за них не думає наражати свого життя. На визинішому подвір'ю при вул. Карзімській Венгінського за се розстріляно.

Ще про повстанє в Галичині.

Львівські часописи з 5. вересня приносять описи українського повстаня в Карпатах і на Покутті.

На галицький терен в районі Лавочного передер ся з закарпатської України відділ українського війська (?) під проводом д-ра Бекеша. Сей відділ доповнив ся місцевими селянами до 1000 людей і почав обсаджувати прикарпатські місцевости. Проти сего відділу вислали Поляки каргоми ексспедицію і винерли його поза межі Галичини.

Другий відділ оперує на Покутті. і Гуцульщині під проводом Крєвса, який відлучив ся з около 1000 жовніврів від "армії" Павлика. Після польських донесень, сей пов-

Італійці на поміч Совітам.

До Одеси прибув італійський корабель з ліками. Корабель є власністю італійського союзав моряків, який видав його до диспозиції союзних італійських кооператив, під усилюем, що буде ужитий тільки до перевозу товарів до совітської республіки. Крім ліків Італія достарчить Росії рільнічних знарядів і паровозів. Є проект утвореня постійної лінії Неаплі-Одеса.

Соціалістичні легіони в Триесті на поміч Совітам.

Агенція "Fournier" одержала з Триесту вістку, що організують ся там соціалістичні легіони добровольців на поміч для Росії. Троцький мав оголосити апель до соціалістів, щоб дали Росії поміч.

Большевики в Палестині.

В Єрусалимі арештовано 11 Жидів з Польщі, які привезли багату комуністичну літературу. Є підозрінє, що вони прибули тут в цілі викликана в Палестині і Сирії большевицького руху, в звязку з акцією большевиків в Персії і Малай Азії.

Неутральність Болгарії.

Болгарський уряд оголосив неутральність у війні між Совітами і Польщею.

В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

Культурна праця.

В совітській Росії проголошено обовязкову технічну науку для всіх робітників. Науку відбавитиметь ся по фабриках і в окремих викладових залах. Робочий день в час науки скорочено учням до шість годин. Робітники низше 18 років вчать ся 4 години денно, а їхній робочий день виносить 4 години. Уччі, розумієть ся дістають свої платні, але під умовою, що пильно прикладають ся до науки.

Хліб даром.

З Москви доносять: Союз консументів пропонує раді народних представників завести безплатну роздачу хліба цілому населенню, так як се доповеди до вязниці. Арештований сказав явно, що не буде бити ся, коли йому не дали землі, впрочім хай буть ся буржуї, він за них не думає наражати свого життя. На визинішому подвір'ю при вул. Карзімській Венгінського за се розстріляно.

Ще про повстанє в Галичині.

Львівські часописи з 5. вересня приносять описи українського повстаня в Карпатах і на Покутті.

На галицький терен в районі Лавочного передер ся з закарпатської України відділ українського війська (?) під проводом д-ра Бекеша. Сей відділ доповнив ся місцевими селянами до 1000 людей і почав обсаджувати прикарпатські місцевости. Проти сего відділу вислали Поляки каргоми ексспедицію і винерли його поза межі Галичини.